

Nepředmětnost

Pokud chceme o něčem vypovídat, že to je nepředmětné, pak musí být jak vypovídajícímu, tak tomu, před kým a komu je vypovídáno, tedy naslouchajícímu, zjevné, že tato negace platí jako jen připomínka nezbytnosti kontroly, jak to či ono chápeme. Nejde tedy o prostou výpověď, nebo žádná skutečnost sama o sobě není „nepředmětná“; „nepředmětnost“ není žádná vlastnost, žádný charakteristický rys čehokoli „skutečného“. Když toho slova užijeme, chceme upozornit na eventuální přehlédnutí nebo dokonce pozapomenutí té okolnosti, že jsme navyklí všechno, o čem je řeč a na co myslíme, s nepozornou povrchností a samozřejmostí „zpředmětňovat“; je to něco na způsob výstražného znamení: tady zpředmětňovat nesmíme, a musíme si toho být náležitě vědomi, že nesmíme. Takové slovo představuje něco jako dopravní značku, vyzývající ke zvýšené pozornosti a přímo zákazu. Je to spíš založeno na konvenci, nemá to být bráno doslova, je to jen předběžný název, prozatímní pojmenování. Teprve časem – ale spíš až za delší dobu – se ukáže, zda se nebude nějaký jiný název, jiné pojmenování hodit víc. Zatím to může docela dobře fungovat, budeme-li v tom stále vidět jakési provizorium.

(Písek, 050405-1.)